

Vjerovali ili ne

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2008/5/5 18:28:32

Prema našem Zakonu o kaznenom postupku niste „stranka u postupku“ ako nakon kriminalističke obrade policija i državno odvjetništvo ocjene da niste počinili kazneno djelo.

Niste „stranka u postupku“ ni ako pretresom stana ili drugih prostora koji koristite, policija i sud ocjeni da niste ukrali predmete za koje vas tereti podnositelj prijave.

A pošto niste „stranka u postupku“ nemate pravo, bolje rećeno državno odvjetništvo (općinsko ili županijsko, svejedno) i policija nisu vam obavezni dati pisani dokument da niste počinili kazneno djelo niti pak imate pravo na zapisnik o pretresu stana.

Da je tome tako dokazati možete na dva istinita primjera. Imena stvarnih sudionika nećemo spominjati ali možete nastojati što vjerodostojnije prezentirati slušanje.

Slušački prvi. Godina je 2000.

Osoba A Općinskom državnim odvjetniku (u daljnjem tekstu ODO) podnosi kaznenu prijavu protiv osobe B optužujući ga za zloupotrebu položaja i ovlasti u raspolaganju sredstvima namjenjenih za financiranje programa namjenjenih nacionalnim manjinama. Dva dana nakon zaprimanja prijave ODO prosljeđuje prijavu policiji s zahtjevom kriminalističke obrade. Dan nakon zaprimanja prijave inspektorica kriminalističke policije obavlja prvi obavjesni razgovor, traži na uvid i kopiranje sve dokumentacije vezano na slušački iz prijave. Preuzima oko 300 stranica kopija dokumenata. Nekoliko dana potom ponovno obavlja obavjesni razgovor s osobom B koji traje oko 5 sati. I nakon toga ništa.

Nakon tri mjeseca osoba B obrađava se na Elniku Policijske uprave i raspituje se o sudbini prijave i rezultatima kriminalističke obrade. Na Elniku osobi B objašnjava „da tu nema ništa o čemu su obavjestili ODO“. Osoba B od Elnika traži i pisani odgovor. „A ne, ne može to tako“, odgovara Elnik, „mi smo postupali po zahtjevu ODO-a i njemu smo dostavili svoje mišljenje i nalaz, izvolite se obratiti njemu. Vi za nas niste stranka u postupku!!“ Kako molim? Pa nada mnom ste vršili kriminalističku obradu i ja nisam stranka u postupku?

Nakon toga osoba B obrađava se Općinskom državnim odvjetniku. Da, dobili smo izvještaj krim-obrade, ne sekirajte se, nema tu ništa, prijavu sam odbacio, kaže on.

Dobro, drago mi je da nisam lopov, kaže osoba B, ali ja vas molim da me i službeno, pisanim putem obavjestite da nisam lopov. A zašto bi mi vama išta pisali, pa vi niste stranka u postupku veli državni odvjetnik. Kako nisam stranka u postupku, pita osoba B, pa nada mnom ste vršili krim-obradu, prijavljen sam za počinjenje kaznenog djela i sada mi kažete da nisam stranka u postupku! Pa tko onda je stranka u postupku? Onaj koji je podnio prijavu protiv vas i njemu smo poslali pisani odgovor, mirno odgovori državni odvjetnik.

Osoba B provjerava, savjetuje se i ustanovi da je državni odvjetnik u pravu. Prema našem Zakonu o kaznenom postupku državljanin Republike Hrvatske nad kojim je vršena kriminalistička obrada po prijavi za počinjenje kaznenog djela i kojom prilikom je utvrđeno da nema elemenata (dokaza) kaznenog djela NEMA PRAVO NA PISANO RJEŠENJE-OBAVIJEST da je prijava protiv

njega ODBAČENA.

Ali ustanovljuje i još nešto. U policijskoj evidenciji (dosje) osobe B zauvijek će ostati zapisano „vršena krim-obrađa zbog prijave o počinjenju kaznenog dijela“. Bez napomena o rezultatu krim-obrađe. I to je po zakonu.

Da je policija i državni odvjetnik postupio po Zakonu potvrdila mi je i aktualna ministrica pravosuđa u saborskoj raspravi. I obećala skoru izmjenu zakona. To je bilo prije dvije godine.

Slučaj drugi. Godina je 2007.

Osoba A i osoba B odlučiše raskinuti svoj bučni i burni brak. Rastava je bila isto takova, bučna i burna. Nakon nekoliko mjeseci, u gluho doba noći na vrata stana osobe A zakuca policija. Imaju nalog nadležnog suda za pretres stana na toj i toj adresi. Traže zlatni nakit: ogrlice takve i takve, narukvice, lančiće veće i manje, prestenje komada nekoliko. Iz susjedstva dovode snene stanare kao svjedoke. I traže zlatninu. Ništa! Idemo još jednom. Opet ništa! Nema ogrlica takvih i takvih, nema narukvica, ni lančića većih ili manjih. Ni prstenja nema.

Sastavljaju zapisnik. Na propisanom obrascu. Dana tog i tog, po nalogu suca tog i tog izvršen je pretres stana toga i toga u prisustvu svjedoka tih i tih. I nismo našli tražene predmete.

Zapisnik potpisuje policijski službenik, susjedi-svjedoci i osoba A kao osumnjičena osoba za otuđenje iliti krađu zlatnog nakita. I odlaze. Osoba A pod stresom, oporavlja se od operacije i kemoterapije te zaboravlja tražiti kopiju zapisnika.

Sutradan odlazi u policiju i traži zapisnik. E ne može, ne ide to tako. Mi smo postupili po naloga suca tog i tog sa suda tog i tog i njemu će mo dostaviti dokumentaciju.

Osoba A odlazi sucu koji je izdao nalog za pretres stana. Ljubazno moli zapisnik.

Nemam ja zapisnik o pretresu vašeg stana, odgovara sudac, meni je policija dostavila samo izvještaj da traženi predmeti nisu nađeni. Uostalom, vi i niste stranka u postupku jer protiv vas nije podignuta optužnica. Obratite se općinskom državnom odvjetniku.

Osoba A dolazi i općinskom državnom odvjetniku. Zapisnik? Kakav zapisnik? Pa to treba biti u policiji! Njima se obratite. Uostalom, mi protiv vas ne vodimo nikakav postupak. Osoba A opet odlazi u policiju. Molim vas, samo zapisnik tražim jer želim imati pisani dokaz da je pretres moga stana izvršen i da traženi predmeti nisu nađeni.

Niste vi stranka u postupku i nemate pravo dobiti zapisnik. Uostalom, mi protiv vas nismo pokrenuli nikakav postupak.

Da je policija postupila po Zakonu potvrdio mi je i aktualni ministar unutarnjih poslova u odgovoru na zstupničko pitanje.

Ponukan ovim najnovijim slučajem za koji sam saznao prije dva mjeseca sjetih se obećanja ministricе pravosuđa.

Stvarno sam bio naivan povjerovavši joj.

Zato sada u saborsku proceduru šaljem Prijedlog dopuna Zakona o kaznenom postupku (vidi prilog).

Najkraće, predlažem da se osobe protiv kojih su podniete prijave za počinjenje kaznenog djela a nakon krim-obrađe se prijave odbace, kao i osobe čiji se stanovi i drugi prostori podvrgnu pretresu i ne nađu traženi predmeti ili stvari, uvrste u „stranke u postupku“ kako bi imali pravo na rješenja o odbačaju odnosno zapisnike o pretresu.

Najkraće, da i nevini, lažno optuženi imaju pravo na pisani dokaz. O svojoj nevinosti.